

Protokolas

dėl bendradarbiavimo jaunimo politikos srityje
tarp
Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo
ministerijos
ir
Vokietijos Federacinės Respublikos Federalinės šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo
ministerijos

2010 ir 2011 metais

Vilnius, 2009 lapkričio 18-20 d.

1. Remiantis 1994 birželio 1 dienos Vokietijos Federacinės Respublikos Federalinės moterų ir jaunimo reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos susitarimu dėl bendradarbiavimo jaunimo politikos srityje ir atsižvelgiant į 1993 metų liepos 21 dienos Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės sutartį dėl kultūrinio bendradarbiavimo, 2009 metų lapkričio 18-20 dienomis Vilniuje įvyko pasitarimai dėl dvišalio bendradarbiavimo formavimo jaunimo politikos srityje 2010 ir 2011 metais. Dalyvių sąrašas pateikiamas **Priede Nr. 1**.
2. Abi šalys informavo viena kitą apie aktualią jaunimo politikos raidą abiejose šalyse. Jaunimo politikos apibendrintos apžvalgos pateikiamos **Priede Nr. 2**.
3. Abi šalys susitarė skatinti **Priede Nr. 3** pateiktų programų įgyvendinimą 2010 – 2011 metais.

Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų
departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo
ministerijos vardu

Vokietijos Federacinės Respublikos Federalinės
šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo ministerijos
vardu

Juras Požela

Andreas Böhm

Vokietijos delegacijos sudėtis:

Andreas Böhm, Vokietijos Federacinės Respublikos Federalinės šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo ministerija, Tarptautinės jaunimo politikos skyrius.

Niels Meggers, IJAB - Vokietijos Federacinės Respublikos Tarptautinio darbo su jaunimu centras, Šalių programų ir konsultavimo departamento vadovas.

Lietuvos delegacijos sudėtis:

Juras Požela, Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius.

Juozas Meldžiukas, Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus pavaduotojas.

Laura Bačinskienė, Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Informacijos analizės ir tarptautinių ryšių skyriaus vedėja.

Kristina Dambrauskaitė, Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Informacijos analizės ir tarptautinių ryšių skyriaus vyr. specialistė.

Vertėja:

Jūratė Kibirkštytė

ATASKAITA APIE NAUJAUSIAS VYSTYMO SI TENDENCIJAS JAUNIMO POLITIKOS SRITYJE VOKIETIJOJE 2009 M.

Vokietijos Federalinė šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo reikalų ministerija

Pagrindiniai vaikų ir jaunimo politikos uždaviniai 17-ai kadencijai

Savarankiška jaunimo politika „Jaunimo stiprinimas – galimybių išnaudojimas“

Reikia skatinti ir vystyti jaunų žmonių potencialą, jų galimybes naudotis bendru turtu. Tai pasiekama per savarankišką jaunimo politiką, kuri turi būti orientuota į jaunuolių gyvenimo situaciją, interesus ir poreikius. Planuojama:

- Toliau tikrinti vaikų ir jaunimo planų veiksmingumą, efektyvumą, keliamų tikslų aktualumą ir tvarumą.
- Stiprinti nemokyklinį jaunuolių švietimą, toliau vystant vietines mokymo galimybes, ypatingai pradinių klasių amžiaus vaikams, taip siekiant geriau susieti mokyklą ir nemokyklinį jaunimo mokymą.
- Toliau tęsiama iniciatyva „Jaunimo stiprinimas“.

(daugiau nei 1000 vietų teikiama tikslingesnė parama, padedant jaunimui integruotis ar įveikti sudėtingesnius perėjimus iš mokyklos į mokymą ir į profesiją)

- Naujosios ES jaunimo strategijos įgyvendinimas Vokietijoje. (platesnė sąjunga su bendruomenėmis, savarankiškomis pagalbos jaunimui ir vaikams organizacijomis ir su federalinėmis žemėmis).

Aktyvi vaikų apsauga

Vaikų ir jaunimo politikos programoje labai didelis dėmesys yra skiriamas aktyviai ir veiksmingai vaiko apsaugai. Federalinė Vyriausybė parengs visa apimantį Vaikų apsaugos įstatymą, kuris vienodai skatins tiek prevencinius, tiek ir intervencinius veiksmus.

Prevenција yra tinkamiausias būdas, apsaugant vaikus nuo pavojų. Visoje šalyje privalo būti užtikrinama lengvai prieinama ir ankstyva pagalba, teikiama sudėtingomis sąlygomis gyvenančioms šeimoms dar motinoms besilaukiant ir po vaiko gimimo. Joms reikia veiksmingų pagalbą teikiančių tinklų vietoje, o visų pirma tai turi būti ryšys tarp sveikatos pagalbos ir vaikų bei jaunimo pagalbos organizacijų. Net ir geriausia prevencija neatmeta intervencijos būtinybės. Siekiant sukurti veiksmų ir teisinio pagrindimo saugumą toms profesinėms grupėms, kurios vykdo vaikų apsaugą, būtinos aiškios jų veiklos nuostatos ir įgaliojimai. Tęsiant per paskutiniuosius metus federaliniame, žemių ir bendruomenių lygiuose įvykdytus plačios apimties veiksmus aktyvios vaikų apsaugos srityje, planuojami pirmiausia šie veiksmai:

- visoje federacijoje vieningai veikiantis įpareigojimas profesinės paslapties turėtojams, perduoti šią informaciją toliau jaunimo taryboms (atleidimas nuo konfidencialumo įsipareigojimo),
- sukurti lengvai prieinamą ir ankstyvą pagalbą, teikiamą sudėtingomis sąlygomis gyvenančioms šeimoms jau motinoms besilaukiant ir po vaiko gimimo,
- gerinti ryšius vaikų apsaugos srityje tarp visų šiuo klausimu veikiančių profesinių grupių.

Masinio informavimo priemonių kompetencijų ir atsakomybės prieš vaikus ir jaunuolius stiprinimas

Siekiant apsaugoti vaikus ir jaunuolius, reikia imtis priemonių prieš rizikos faktorius, kylančius jiems naudojant naujosios kartos informacijos šaltinius. Vaikai ir jaunuoliai privalo plačiai naudotis

neribotomis naujųjų informavimo priemonių galimybėmis, tačiau jų savimonė šių galimybių atžvilgiu turi būti ugdoma, kad jie atpažintų jose slypinčius pavojus ir kartu mažintų galimas rizikas. Planuojama:

- Sukurti bendravisuomeninį susitarimą dėl laisvės interneto erdvėje ir dėl vaikų ir jaunuolių apsaugos internete.

Tolesnė federalinio plano dėl vaikų ir jaunuolių apsaugos nuo seksualinės prievartos ir išnaudojimo plėtra

Planuojami veiksmai:

- Saugoti vaikus ir jaunuolius realiame gyvenime ir bendravimo tinkluose, kovoti su seksualine prievarta ir išnaudojimu;
- Kovoti su vaikų pornografija bendravimo tinkluose, trinant vaikų pornografijos puslapius nacionaliniame ir internacionaliniame susivienijimuose;
- Teikti aukoms didesnę pagalbą: apjungti pagalbą ir konsultacijas, kelti specialistų kvalifikaciją, "Peer-to-Peer" prevenciniai pasiūlymai;
- Gerinti su nusikaltėliais vykdomą darbą: kelti specialistų kvalifikaciją, stiprinti rengiamas prevencijos programas;
- Slopinti prekybą vaikais ir jaunuoliais bei jų seksualinį išnaudojimą šalyje ir užsienyje.

Tolerancijos ir demokratijos stiprinimas

Svarbus vaikų ir jaunimo politikos aspektas, išlaikantis visuomenės nuomonių pliuralizmą, yra tolerancijos ir demokratijos vystymas ir stiprinimas. Plačios apimties programa, palaikanti šių nuostatų įtvirtinimą, yra nuolat vertinama. Programa siekiama, motyvuoti ir skatinti vaikus ir jaunuolius bei kitus vietose veikiančius asmenis rodyti savo iniciatyvas, pasisakyti už įvairovę, toleranciją ir demokratiją, žmogaus orumą ir jo laisvą apsisprendimą, prieš dešinią ir kairiąjį ekstremizmus, priešišką nusiteikimą kitų atžvilgiu, antisemitizmą.

Planuojami veiksmai:

- Toliau vystyti jau vykdomą federalinę programą "Įvairovė yra gerai" ir "kompetentingas. Už demokratiją".;
- Ekstremizmo prevencijos teminė plėtra, pabrėžiant šias temas: "kairuoliškas ekstremizmas" ir "Islamo fundamentalizmas".

Ankstyvasis vaikų mokymas / Vaikų rūpybos plėtra

Toliau turi būti plečiamas rūpinimasis vaikais, pritraukiant įvairius pasiūlymus dėl vaikų priežiūros, kaip šeimų centrų ar kelių kartų namų skatinimas.

Planuojama:

- Iki šiol atliktų darbų įvertinimas;
- Bendras esminių ankstyvojo vaikų lavinimo uždavinių apibrėžimas, bendraujant su žemėmis ir bendruomenėmis;
- Esminių reikalavimų apibrėžimas vaikų dienos priežiūros auklėms.

Vaiko priežiūros pinigai

Siekiant sukurti geresnes sąlygas derinti darbą ir šeimą, federalinė vyriausybė iškelė uždavinį, finansuoti vaikų iki trejų metų dienos priežiūros sistemą. Nuo 2013 metų vienerių metų sulaukę vaikai turės įstatymais numatytą teisę gauti vietą vaikų dienos priežiūros įstaigose arba gauti dienos auklę. Taip pat planuojama nuo 2013 metų įvesti vaiko priežiūros pinigus, kurie suteiktų tėvams

tikrą pasirinkimo laisvę. Tai numatyta įstatyme (Socialinės apsaugos kodekso VIII 16 str, 4 d.) bei koalicinėje sutartyje (3001-3004 eilutės).

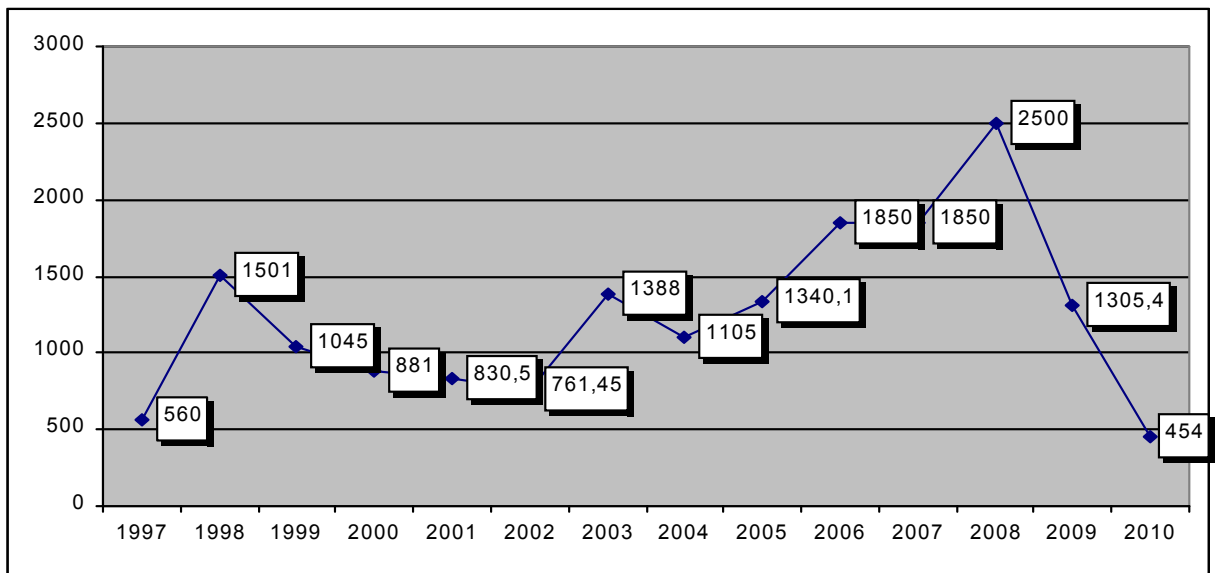
Vaikų pinigų skyrimo tikslas yra vaiko lavinimo skatinimas ir tėvystės pripažinimo palaikymas. Dar tik ateityje realizuotina vaiko pinigų sistema turės užtikrinti, kad ta paslauga tikrai pasieks pačius vaikus.

ATASKAITA APIE JAUNIMO POLITIKOS VYSTYMĄSI LIETUVOJE 2009 m.

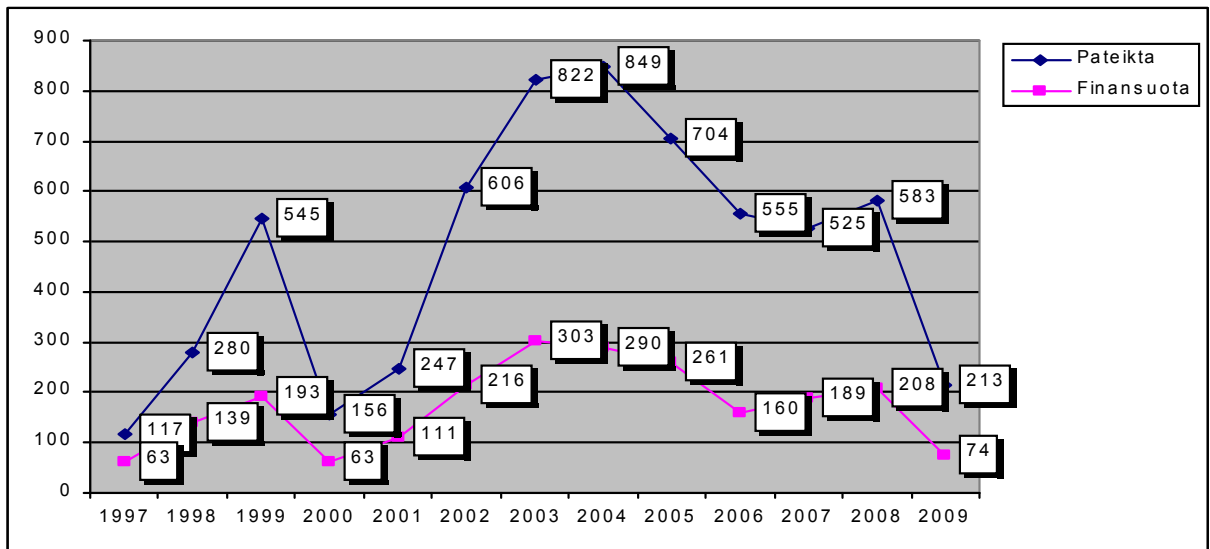
Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - Departamentas), įgyvendindamas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavestą programą "Jaunimo politikos įgyvendinimas" 2009 m. vykdė įvairias priemones ir programas:

- **Priemonė „Įgyvendinti Jaunimo politikos plėtros savivaldybėse 2007-2009 metų programos 2009 metų priemonės“.** Įgyvendinant šią priemonę, Departamentas organizavo Savivaldybių jaunimo reikalų koordinatorių kvalifikacijos tobulinimo seminarus, Jaunimo centrų darbuotojų ir savanorių kvalifikacijos kėlimo kursus, mokymus, seminarus; vykdė regioninių jaunimo organizacijų sąjungų potencialo plėtojimo ir institucinės paramos finansavimo konkurso organizavimą ir programų finansavimą; organizavo mokymus savivaldybių jaunimo reikalų tarybų mokymus; teikė paramą Jaunimo centrų veiklos finansavimui;
- **Priemonė „Inicijuoti ir įgyvendinti tarpžinybinę ir tarpsektorinę veiklą, programas ir priemones“.** Įgyvendinant šią priemonę Departamentas organizavo tarpžinybinių darbo grupių posėdžius (Regioninės plėtros darbo grupės, Jaunimo verslumo ugdymo ir skatinimo darbo grupės, Mokinių savivaldos stiprinimo darbo grupės, Jaunimo situacijos tyrimų darbo grupės, Jaunimo darbuotojų statuso); vykdė finansuojamų jaunimo ir su jaunimu dirbančių nevyriausybinų organizacijų projektų ir programų įgyvendinimo stebėseną; vystė tarpžinybinį bendradarbiavimą su Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos; bendradarbiavo su kitų sričių institucijomis, siekiant spręsti socialiai pažeidžiamo jaunimo socialinės integracijos problemas;
- **Priemonė „Konkurso būdu skirti finansinę paramą jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų programoms ir projektams“.** Įgyvendinant šią priemonę buvo pasklebtas Jaunimo koordinacinės veiklos jaunimo politikos plėtojimo tikslinės programos konkursas, taip pat Jaunimo organizacijų potencialo plėtojimo ir institucinės paramos finansavimo konkursas (konkurso būdu paramą gavo 22 nacionalinės jaunimo organizacijos).
- **Priemonė „Suderinus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atstovauti jaunimo politikai tarptautinėse darbo grupėse, institucijose bei organizacijose, inicijuoti ir įgyvendinti tarptautinius protokolus, projektus ir renginius jaunimo politikos srityje“.** Pagal šią priemonę Departamentas įgyvendino tarptautinius protokolus su įvairiomis šalimis, atstovavo Lietuvos jaunimo politiką tarptautinėse darbo grupėse, institucijose bei organizacijose, nuo 2009 m. liepos 1 d. Pradėjo pirmininkauti Baltijos jūros regiono ekspertinei jaunimo darbo grupei; taip pat organizavo Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondo veiklą.

Esant sudėtingai ekonominei situacijai šalyje, 2009 metais mažėjo biudžeto lėšos jaunimo politikai. 1 pav. ir 2 pav. galima matyti lėšų kiekio jaunimo projektams ir paremtų projektų dinamiką (2010 m. – planuojamos lėšos).

1 pav. Lėšų kiekis jaunimo projektams remti 1997-2010 m.

2 pav. Pateiktų ir paremtų jaunimo projektų skaičius 1997 – 2009 m.

Departamentas nuo 2009 m. gegužės mėnesio pradėjo įgyvendinti ES projektą „PARTNERYSTĖS TARP VALSTYBINIO IR NEVYRIAUSYBINIO SEKTORIŲ SKATINIMAS ĮGYVENDINANT INTEGRUOTĄ JAUNIMO POLITIKĄ“ pagal 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą. Projekto tikslai yra stiprinti valstybinį sektorių, dirbančių jaunimo politikos srityje; stiprinti nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunimu; kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo formas tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių. Projekto tikslinės grupės: valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai ir kiti darbuotojai, kurie dirba jaunimo politikos srityje; jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų darbuotojai bei nariai; savivaldybių jaunimo reikalų tarybų nariai. Projekto metu nacionaliniu lygmeniu rengiamos metodikos, tyrimai, analizės, vertinimai, koncepcijos, rekomendacijos, mokymo programos, jaunimo politikos įgyvendinimą tobulinčios sistemos, įvairūs renginiai. Siekiant užtikrinti kuriamų projektų rezultatų kokybę pasitelkiama tarptautinė patirtis. Į regioninį lygmenį perkelti nacionaliniame lygmenyje sukurti projekto produktai, juos išbandant ir

įvertinant vykdomų veiklų efektyvumą 7 Lietuvos savivaldybėse – projekto partnerėse. Projekto trukmė – 3 metai.

a= Programos pobūdis
b= Partneris Lietuvoje
c= Partneris Vokietijoje
d= Vieta ir data
e= Dalyvių skaičius

JRD – Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

BMFSFJ - Vokietijos Federacinės Respublikos Federalinės šeimos, senjorų, moterų ir jaunimo ministerija

Numatomos įgyvendinti dvišalio bendradarbiavimo programos:

1. Savanoriška veikla

- a: Specialistų keitimasis patirtimi
- b: Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Konkretizuoti savanoriškos veiklos veiksmų lauką
- c: IJAB tarpininkaus ieškant partnerio, kuris bus įvardintas vėliau (2010m.)
- d: iki 4 dienų, 2011 m. Lietuvoje
- e: iki 4 dalyvių

2. Ilgalaikės pagalbos jaunimui formavimas – keitimasis patirtimi su jaunimo reikalų koordinatoriais (iš mažesnių miestelių)

- a: Specialistų keitimasis patirtimi
- b: Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
- c: Brandenburgo žemės Švietimo, jaunimo ir sporto reikalų ministerija
- d: iki 5 dienų, 2010 m. I pusmetis Vokietijoje, 2010 m. II pusmetis Lietuvoje;
iki 5 dienų, 2011 m. pagal poreikį Lietuvoje ir/arba Vokietijoje
- e: iki 5 jaunimo reikalų koordinatorių iš Lietuvos ir iki 5 dalyvių iš Vokietijos

3. Sportas

- a: Pasikeitimas patirtimi: jaunimo aktyvumo skatinimas per sportą ir/arba jaunimo visuomeninė veikla sporto srityje
- b: Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
- c: Vokietijos Jaunimo sporto konfederacija (vok.: Deutsche Sportjugend) tarpininkaujant IJAB (užklašimas)
- d: iki 4 dienų, 2010 m. Vokietijoje ir Lietuvoje,
iki 4 dienų, 2011 m. pagal poreikį Lietuvoje ir/arba Vokietijoje
- e: iki 4 specialistų iš kiekvienos šalies

4. Tyrimai jaunimo srityje

- a: Pasikeitimas patirtimi apie tyrimų jaunimo srityje metodiką ir teorijas
- b: Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
- c: Vokietijos Jaunimo institutas (vok. Deutsches Jugendinstitut) (užklauskimas per BMFSFJ)
- d: iki 4 dienų, 2010 m. II pusmetis Lietuvoje ir Vokietijoje
iki 4 dienų, 2011 m. pagal poreikį Lietuvoje ir/arba Vokietijoje
- e: iki 3 specialistų iš Vokietijos, iki 6 specialistų iš Lietuvos

5. Kalbų kursai:

- a: Daugiašalis mokymų seminaras „Vokiečių kalba ir darbas su jaunimu“
- b: Lietuvos Respublikos Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
- c: IJAB
- d: 4 savaitės, 2010 m. Kasselyje
- e: iki 2 jaunimo darbuotojų iš Lietuvos, turintys pradines vokiečių kalbos žinias